

Postanowienie z dnia 4 marca 1999 r.

I PKN 596/98

Jeżeli strona bez usprawiedliwionej przyczyny (np. z powodu własnej opieszałości lub niezdecydowania) wystąpiła o ustanowienie dla niej adwokata na kilka dni przed upływem terminu do wniesienia kasacji, wskutek czego wydanie przez sąd postanowienia o jego ustanowieniu nastąpiło już po upływie terminu do jej wniesienia, uzasadnione jest oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, chociażby adwokat złożył taki wniosek w ciągu tygodnia od ustanowienia go pełnomocnikiem strony.

Przewodniczący: SSN Maria Mańkowska, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 marca 1999 r. sprawy z powództwa Stanisława A. przeciwko Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „L.” w Ł. o uchylenie kary porządkowej, na skutek kasacji powoda od postanowienia Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 24 czerwca 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi odrzucił wniosek pełnomocnika powoda o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji od wyroku tego Sądu z dnia 10 października 1998 r. oddalającego apelację powoda i odrzucił jego kasację złożoną od wymienionego wyroku. Jako podstawę swojego rozstrzygnięcia Sąd Wojewódzki podał, co następuje:

W dniu 24 października 1998 r. powód otrzymał wyrok z uzasadnieniem Sądu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 10 października 1998 r. Wniosek o ustanowienie adwokata powód złożył dnia 20 listopada 1998 r. O ustanowieniu adwokata został zawiadomiony dnia 23 grudnia 1998 r., podobnie jak i delegowana do jego zastępstwa z urzędu – adw. Aldona B.-G. W dniu 13 stycznia 1999 r. pełnomocnik powoda złożył kasację z wnioskiem o przywrócenie terminu, uzasadniając powyższy wniosek tym, że ze względu na okres świąteczny od 24 grudnia 1998 r. do 4 stycznia 1999 r. złożenie kasacji przed dniem 12 stycznia 1998 r. nie było możliwe.

Sąd Wojewódzki uznał, że do daty powiadomienia adwokata o ustanowieniu go z urzędu pełnomocnikiem powoda wniesienie kasacji przez samego powoda było niemożliwe (art. 393² KPC). Jednak przyczyna ta ustała dnia 23 grudnia 1998 r. i wobec tego od tej daty rozpoczął bieg 7 dniowy termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji (art. 169 § 1 KPC). Termin ten upłynął dnia 30 grudnia 1998 r., a nie dnia 12 stycznia 1999 r., jak uznał pełnomocnik powoda. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego, daty 5 stycznia 1999 r. nie można było przyjąć jako początkowej daty terminu, gdyż okresu od 24 grudnia 1998 r. do 4 stycznia 1999 r. nie stanowiły w całości dni wolne od pracy.

W konsekwencji, skoro odrzuceniu podlegał wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, odrzuceniu podlegała także sama kasacja (art. 393⁵ w związku z art. 393⁴ KPC).

Od powyższego postanowienia w części odrzucającej wniosek o przywrócenie terminu złożył kasację pełnomocnik powoda, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu błędną wykładnię art. 169 § 1 KPC. Polega ona na przyjęciu przez Sąd Wojewódzki, że tygodniowy termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu rozpoczął się następnego dnia po otrzymaniu przez powoda i jego pełnomocnika zawiadomienia Okręgowej Rady Adwokackiej w Ł. o wyznaczeniu adwokata. Tymczasem w orzecznictwie sądowym utrwał się pogląd, że tygodniowy termin z art. 169 § 1 KPC liczy się od chwili, w której pełnomocnik dowiedział się o uchybieniu terminu i mógł dokonać czynności procesowej. Zdaniem pełnomocnika powódki, skoro pismo zawiadamiające go o wyznaczeniu jej pełnomocnikiem nie podaje celu wyznaczenia, to nie można przyjąć, że wiedział on o stanie sprawy i już następnego dnia mógł dokonać czynności procesowej. Podkreślił również, że w okresie między 24 grudnia 1998 r. i 4 stycznia 1999 r. było 5 dni ustawowo wolnych od pracy, 3 dni wolne od pracy oraz 2 dni, w których Sąd Wojewódzki nie pracował. Pogląd Sądu Wojewódzkiego, że spo-

rządzenie i wniesienie kasacji możliwe było w ciągu 3 dni, godzi w powagę sądu i prowadzi do pozbawienia powoda możliwości obrony jego praw.

Przytaczając powyższe argumenty pełnomocnik powoda wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 168 § 1 KPC przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest możliwe wtedy, gdy strona nie dokonała tej czynności bez swojej winy. Brak winy ma zaś miejsce wówczas, gdy przyczyna uchybienia terminu nie ma żadnego związku z działaniem lub zachowaniem się strony.

Jest w sprawie niesporne, że wyrok z dnia 10 października 1997 r. z uzasadnieniem został powodowi doręczony dnia 24 października 1997 r. i od tej daty zaczął biec miesięczny termin do wniesienia kasacji. Tymczasem powód, występujący dotąd bez pełnomocnika, dopiero dnia 20 listopada 1997 r. zwrócił się z wnioskiem o ustanowienie dla niego adwokata w celu wniesienia kasacji. Wskutek tej opieszałości minął termin do wniesienia kasacji przed wydaniem przez Sąd Wojewódzki postanowienia o ustanowieniu dla powoda adwokata. Wprawdzie – jak trafnie zauważył Sąd Wojewódzki – powód nie mógłby wnieść kasacji osobiście ze względu na regulację zawartą w art. 393² § 1 KPC, jednak po jego stronie powinny istnieć przyczyny usprawiedliwiające opóźnione starania o ustanowienie adwokata, takie jak obłożna choroba, nieprzewidziany wyjazd itp.

Niesłuszne jest natomiast stanowisko Sądu Wojewódzkiego sprowadzające się do tezy, że z punktu widzenia winy w uchybieniu terminu nie jest ważne to, co dzieje się przed ustanowieniem adwokata, skoro strona i tak nie mogłaby sama wnieść kasacji. Prowadziłoby to bowiem do badania tylko zachowania się pełnomocnika strony i do możliwości liczenia terminu do złożenia kasacji od chwili jego ustanowienia. W praktyce oznaczałoby to, że zbyt późne lub niewystarczające starania strony o ustanowienie dla niej adwokata przez sąd bądź własna opieszałość strony w jego ustanowieniu, stanowiłyby dostateczne usprawiedliwienie dla wniosku o przywrócenie terminu złożonego przez pełnomocnika. Taki jednak pogląd prowadziłby do następstw niemożliwych do przyjęcia. Oznaczałby bowiem, że gdy pełnomocnik strony złożył wraz z kasacją wniosek o przywrócenie terminu w ciągu tygodnia od ustanowienia go pełnomocnikiem, to wniosek ten zawsze zasługiwałby na uwzględ-

nienie, gdyż pełnomocnikowi nie można by przypisać winy w uchybieniu terminu. Tymczasem stroną w rozumieniu art. 168 § 1 KPC nie jest ustanowiony pełnomocnik procesowy. Zatem uchybienia i zaniedbania samej strony wpływają na ocenę, czy niedokonanie w terminie czynności procesowej było przez nią zawinione czy też nie. Stwierdzenie to nie wyklucza możliwości przypisania winy pełnomocnikowi, który działa za stronę i ze skutkami dla strony. W przedmiotowej sprawie powód nie dołożył należytej staranności w swojej sprawie, gdyż nie zadbał o wcześniejsze ustanowienie dla niego adwokata, choć złożenie wniosku w tym przedmiocie nie wymagało żadnych szczególnych umiejętności, a z pewnością nie przekraczało możliwości powoda.

Orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1971 r., I CZ 138/71 (OSP i KA 1972 nr 3, poz. 53) wyrażające pogląd, że w razie zastępowania strony przez pełnomocnika procesowego, tygodniowy termin z art. 169 § 1 KPC liczy się od dnia, w którym nie strona, lecz pełnomocnik mógł dokonać czynności, dotyczy sytuacji, gdy w czasie przewidzianym dla dokonania czynności strona miała pełnomocnika; wówczas – w razie uchybienia terminu – bierze się pod uwagę przeszkody istniejące po jego stronie, a termin do dokonania czynności liczy się od dnia, w którym on, a nie jego mocodawca, mógł dokonać czynności. Powyższe orzeczenie nie może być natomiast rozumiane jako przyzwolenie na przywrócenie terminu wtedy, gdy strona zbyt późno i bez usprawiedliwionych przyczyn ustanowiła pełnomocnika lub zwróciła się o jego ustanowienie przez sąd.

Z przedstawionych przyczyn nie jest słuszne twierdzenie powoda, że nie ponosi on winy za uchybienie terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy stosownie do art. 393¹² KPC w związku z art. 393⁸ § 2 zdanie pierwsze KPC oddalił kasację.

=====